

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **Celní jednatelství Zelinka s.r.o.**, IČO 29376211
sídlem K Letišti 1088/59, 161 00 Praha 6
zastoupen advokátem Mgr. Janem Slunečkem
sídlem Týn 640/2, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 1387/7, 140 96 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2022, č.j. 15970-2/2022-900000-311

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu Praha Ruzyně (dále jen „celní úřad“) ze dne 7. 2. 2022 č.j. 1967-5/2022-650000-12 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím celní úřad rozhodl, že žalobce je vinen spácháním přestupků dle § 47 odst. 3 písm. b) a § 47 odst. 1 písm. e) zákona č. 242/2016 Sb., celní zákon (dále jen „celní zákon“) a § 48 odst. 3 písm. b) celního zákona ve znění účinném do 30. 6. 2017.

Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce poskytl celnímu úřadu nesprávné údaje o kódu Taric pro jeho rozhodnutí o propuštění zboží do volného oběhu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

a o uplatnění celních předpisů s propuštěním zboží souvisejících, včetně rozhodování o výši cla, a to jako nepřímý zástupce společností DIMARY INVESTMENTS s.r.o. a GDI Technology, s.r.o. Žalobce prohlásil v celním prohlášení, že zboží dovezené z Ruska spadá do podpoložky celního sazebníku 7304 29 10 s kódem Taric 80, čímž poskytl nesprávné a nepravdivé údaje o tom, že uhlíkový ekvivalent dovezeného zboží vypočtený podle vzorce a chemického rozboru Světového svářečského institutu (CEV) přesahuje hodnotu 0,86 v důsledku čehož nebylo při propuštění zboží do volného oběhu vybráno antidumpingové clo uvalené na trubky pocházející z Ruska, jejichž uhlíkový ekvivalent nepřesahuje hodnotu 0,86. V řízení před celními orgány bylo prokázáno, že uhlíkový ekvivalent dovezeného zboží je nižší než 0,86, a proto měl být v celních prohlášeních deklarován kód Taric 20 a antidumpingové clo mělo být vybráno. Následkem jednání žalobce došlo k úniku na antidumpingovém cle ve výši 4 018 474 Kč. Dovozcům byla uniklá cla doměřena dodatečnými platebními výměry.

3. Další přestupky spáchal žalobce tak, že jako osoba podávající celní prohlášení nepředložil na výzvy celních orgánů všechny potřebné doklady a informace v náležité podobě. Bylo zjištěno, že žalobce neuchovával potřebné informace v náležité podobě po dobu nejméně deseti let.
4. Ohledně odpovědnosti za přestupky žalovaný uvedl, že neshledal důvody, ze kterých by odpovědnost žalobce za přestupky zanikla, a ztotožnil se se závěry celního úřadu.
5. K výši pokuty žalovaný uvedl, že za nejzávažnější s ohledem na celní hodnotu zboží a výši uniklého cla považuje přestupek spáchaný neuchováváním informací a dokladů k celnímu prohlášení č. 17CZ5100001EWR16E8. Pokuta byla žalobci uložena za souběh celkem 18 přestupků ve výši 550 000 Kč, tedy ve výši cca 15 % z maximální možné výše pokuty, což odpovídá okolnostem případu. Byly zjištěny pouze přítěžující okolnosti, polehčující nikoli.
6. Žalovaný zdůraznil, že žalobce je profesionálním celním zástupcem a držitelem statusu oprávněného hospodářského subjektu, a proto je mu vytýkána především liknavost a nedostatečná péče, jejichž následkem mohli dovozci uniknout antidumpingovému clu. Žalobce pravděpodobně neměl vůbec zjištěny podrobnosti o materiálu dovezeného zboží. Subjekt v postavení žalobce nemůže spoléhat jen na nepodložené informace sdělené dovozci. Žalobce jakožto držitel statusu oprávněného subjektu byl považován za spolehlivý a prověřený subjekt, čímž je zvýšena závažnost jeho protiprávního jednání. Jednání žalobce bylo dlouhodobě v rozporu s principy, na jejichž základě je status oprávněného hospodářského subjektu udělován.
7. Udělení licence Ministerstvem průmyslu a obchodu není důkazem správnosti postupu žalobce, neboť licence je udělována na základě údajů uvedených v žádosti a nijak nedokládá skutečnou hodnotu CEV dovezeného zboží.
8. Žalovaný zdůraznil, že za přestupek je trestán žalobce, neboť on poskytl celnímu úřadu nesprávné či nepravdivé údaje, trestat osoby, které poskytly nesprávné údaje žalobci podle celního zákona nelze. Odpovědnost žalobce za přestupek je dána tím, že žalobce jednal

jako nepřímý, nikoliv přímý zástupce dovozců. Na odpovědnost žalobce za přestupek nemá vliv, zda jiné osoby měly požadované údaje po dobu deseti let rovněž uchovávat.

Žaloba

9. Žalobce navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí.
10. Žalobce namítal, že je napadené rozhodnutí nezákonné z následujících důvodů.
11. Dle názoru žalobce nebyla naplněna formální stránka přestupku. Žalobce byl potrestán za to, že nepředložil všechny potřebné doklady a informace v náležité podobě o zboží jím deklarovaném devíti celními prohlášeními, avšak žalobci ve skutečnosti žádná taková povinnost ve vztahu k uchování informací o hodnotě CEV zboží dovezeného dovozci z žádného zákonného ustanovení nevyplyvá. Žalobce svým povinností učinil zadost uchováním informací, které měl k dispozici, a které v předcházejícím řízení doložil. Nelze žalobci klást za vinu, že Ministerstvo průmyslu a obchodu vydá licenci na základě žádosti, aniž by ověřovalo správnost údajů.
12. Nebyla však naplněna ani materiální stránka přestupku. Posouzením škodlivosti se celní orgány vůbec nezabývaly. Tvrzené protiprávní jednání bylo toliko důsledkem plnění povinností vzniklých žalobci na základě příkazní smlouvy, protože výslovné pokyny k vyplnění celních prohlášení ze strany dovozců byl povinen respektovat.
13. V průběhu řízení nebyla zachována totožnost skutku, protože v minulých rozhodnutích byl skutek popsán tak, že v okamžiku podání celního prohlášení neměl žalobce ve vlastnictví a k dispozici celním orgánům podklady nezbytné ke správnému sazebnímu zařazení, a naplnění znaků přestupku bylo spatřováno v tom, že žalobce nedokázal předložit doklady nezbytné ke správnému sazebnímu zařazení zboží.
14. Žalovaný nepřihlédl k polehčující okolnosti představované omylem žalobce, ve který byl uveden dovozci. V § 39 přestupkového zákona jsou polehčující okolnosti uvedeny v rámci demonstrativního výčtu, ale orgány měly zkoumat také existenci polehčujících okolností ve výčtu neuvedených.
15. Napadené rozhodnutí je zmatečné a nesrozumitelné, protože žalovaný na jednu stranu tvrdí, že trestá žalobce za spáchání přestupků podle celního zákona, ale také tvrdí, že jednání žalobce bylo dlouhodobě v rozporu s principy, na jejichž základě je udělován status oprávněného hospodářského subjektu. Zmatečné, nesrozumitelné a nepřiléhavé se žalobci jeví i odůvodnění výše pokuty.

Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.
17. Žalovaný zopakoval argumenty z napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že k naplnění skutkových podstat přestupků došlo. Za situace, kdy lze zboží z podpoložky 7304 29 10 zařadit do dvou kódů Taric, které se liší povinností uhradit antidumpingové clo, je hodnota CEV jednou z nejdůležitějších informací pro výpočet cla. Pokud žalobce informací o CEV zboží nedisponoval, měl si ji před podáním celních prohlášení vyžádat nebo podniknout jiné kroky. Žalobcem uváděná licence neslouží k prokázání hodnoty CEV a tento doklad nepodléhá žádné úřední kontrole či ověřování.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

18. Žalovaný popřel, že by se celní orgány nezabývaly společenskou škodlivostí přestupků. V prvostupňovém rozhodnutí se celní úřad zabýval zejména kontrolními zjištěními a vyslovil, že protiprávní činy žalobce jsou v rozporu se zákonem chráněnými zájmy společnosti a jsou společensky škodlivé. Dále při ukládání pokuty hodnotil závažnost společensky škodlivého jednání. O společenské škodlivosti úniků na clech, ztížení správy cla a poskytování nesprávných údajů nemohou být pochybnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na argumentaci celního úřadu navázal s tím, že nemůže být pochyb o společenské škodlivosti laxního přístupu profesionálního celního zástupce vedoucího k úniku na cle ve výši přesahující 4 miliony Kč. Únik na cle ani nemohl být odhalen běžnou celní kontrolou, ale až administrativně nepoměrně náročnějším mezinárodním dožádáním. Jednání žalobce má žalovaný za mimořádně závažné. Neuchovávaní veškerých potřebných informací po stanovenou dobu je protisystémové a podporuje těžko odhalitelné úniky na clech. Společenská škodlivost je ještě vyšší, když se takového jednání dopustí profesionální celní zástupce. Příkazní smlouva, na jejímž základě byl žalobce zmocněn k nepřímému zastupování dovozců neliberuje žalobce z odpovědnosti za spáchané přestupky. Totožnost skutku byla dle názoru žalovaného zachována a jedná se o účelovou argumentaci.
19. Žalovaný shrnul, že žádné polehčující okolnosti zjištěny nebyly. Údajný omyl žalobce nepředstavuje polehčující okolnost, naopak, protože žalobce vystupuje jako profesionální celní zástupce, se jedná spíše o okolnost přitěžující, kdy že žalobce nechal kvůli svému neprofesionálnímu a laxnímu přístupu podvést. Argumentace zmatečností a nesrozumitelností napadeného rozhodnutí je účelová a nesmyslná.
20. Uloženou pokutu považuje žalovaný za přiměřenou. Protiprávní jednání se nemůže vyplácet, a to ani žalobci, dovozcům nebo jiným osobám. Žalobce odpovídal za úhradu antidumpingového cla společně s dovozci, čemuž by se v případě, že by relevantní skutečnosti nebyly zjištěny, zcela vyhnul. Za přestupek spáchaný poskytnutím nesprávných údajů je odpovědný výhradně ten, kdo takové údaje poskytl, tedy žalobce. Na to nemá vliv, jestli se přestupku dopustil také jiný subjekt.

Jednání před soudem

21. Jednání se před Městským soudem v Praze konalo dne 13. 12. 2023 v nepřítomnosti žalobce, neboť předvolaný zástupce žalobce k němu nedostavil. Soud nevyhověl opakované žádosti zástupce žalobce o odročení jednání, doručenou jeden den před termínem jednání, a to z důvodu, že v žádosti bylo argumentováno trvajícím onemocněním zástupce žalobce, pro které se zástupce žalobce již jednou z jednání omlouval a které trvalo nejméně od 22. 11. 2023. Vzhledem k tomu, že zástupci žalobce byl termín jednání znám již od 22. 11. 2023, měl dle názoru soudu dostatek času omluvit se v předstihu. Nadto jeho tvrzení v žádosti o odročení jednání nebylo ničím doloženo a omluvu tak soud nepovažuje za řádnou. Konkrétněji k tomu lze uvést, že žalobce se opakovaně omluvil z jednání z důvodu trvajícího onemocnění, lékařskou zprávu však soudu nepředložil ani neavizoval, že ji předloží dodatečně, jakmile mu zdravotní stav umožní navštívit lékaře. Městský soud k tomu uvádí, že jednou z podmínek pro akceptaci omluvy je doložení tvrzeného důvodu omluvy, přičemž důkazní břemeno v tomto případě stíhá osobu, která omluvu podává (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č.j. 6 As 25/2013-23, či ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014-27). Žalobce

jako právní profesionál si musel být vědom, že je na něm, aby důvody své omluvy doložil, zůstal však pouze v rovině tvrzení. Soud neměl zákonnou povinnost žalobce k doložení omluvy vyzývat.

22. Žalovaný při jednání setrval na svém procesním stanovisku.
23. Soud při jednání nedoplňoval dokazování a ani nepovažoval za potřebné vyčkat na doručení na zástupcem žalobce avizovaného důkazu, který žalobce v podání ze dne 12. 12. 2023 označil pouze jako „*nově vydané rozhodnutí žalované v jiné věci*“, aniž by soudu ozřejmil, čeho se důkaz týká a jaké skutečnosti jím mají být osvědčeny. Soud dospěl k závěru, že skutkový stav věci byl náležitě zjištěn již na základě důkazů provedených správními orgány v průběhu správního řízení a zdokumentovaných ve správním spise; provádění jakýchkoliv dalších důkazů tak soud shledal nadbytečným. K tomu je nutno dodat, že při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud nutně vycházel z obsahu správního spisu, neboť jeho povinností bylo mj. posoudit, zda skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je se správním spisem v souladu a zda v něm má oporu (ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.).

Posouzení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
25. Podstatou sporu byla otázka, zda vznikla žalobci odpovědnost za přestupky, které mu přiřkly celní orgány, a zda byly při ukládání sankce zohledněny všechny polehčující okolnosti. Dále je třeba posoudit, zda byla v průběhu řízení zachována totožnost skutku a zda je napadené rozhodnutí srozumitelné.
26. Žaloba není důvodná.
27. Dle § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
28. Dle § 112 odst. 1 přestupkového zákona na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

29. Dle § 48 odst. 3 písm. b) celního zákona ve znění účinném do 30. 6. 2017 právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že v rozporu s přímo použitelným předpisem Evropské unie poskytne správci cla nesprávný údaj nebo doklad.
30. Dle § 47 odst. 3 písm. b) celního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2017 fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s přímo použitelným předpisem Evropské unie poskytne správci cla nesprávný údaj nebo doklad.
31. Dle § 47 odst. 1 písm. e) celního zákona fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 neuchovává informace po dobu nejméně 10 let.
32. Dle § 10 celního zákona doba pro uchování informací pro účely celní kontroly podle přímo použitelného předpisu Evropské unie činí 10 let.
33. Dle článku 15 odstavce 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „celní kodex“) každá osoba, která se přímo nebo nepřímo podílí na vyřizování celních formalit nebo na celních kontrolách, poskytne celním orgánům na jejich žádost a v jakémkoli stanoveném termínu všechny potřebné doklady a informace v náležité podobě a veškerou pomoc nezbytnou pro splnění těchto formalit nebo provedení kontrol.
34. Dle článku 15 odstavce 2 celního kodexu podáním celního prohlášení, celního prohlášení pro dočasné uskladnění, vstupního souhrnného celního prohlášení, výstupního souhrnného celního prohlášení, prohlášení o zpětném vývozu nebo oznámení o zpětném vývozu určitou osobou celním orgánům nebo podáním žádosti o povolení nebo o jakékoli jiné rozhodnutí se dotyčná osoba stává odpovědnou: a) za správnost a úplnost informací uvedených v celním prohlášení, oznámení nebo žádosti; b) za pravost, správnost a platnost dokladu podporujícího prohlášení, oznámení nebo žádosti; c) případně za dodržení všech povinností v souvislosti s propuštěním zboží do daného celního režimu nebo s prováděním schválených operací. První pododstavec se rovněž vztahuje na poskytování jakýchkoli informací v jakékoli podobě požadovaných celními orgány nebo jim předložených. Jestliže prohlášení nebo oznámení podává nebo informace poskytuje celní zástupce dotyčné osoby podle článku 18, je povinnostmi uvedenými v prvním pododstavci tohoto odstavce vázán i celní zástupce.
35. Soud konstatuje, že přestupek je vymezen na základě materiálně-formálního pojetí, přičemž ke vzniku odpovědnosti za přestupek musí dojít k naplnění všech jeho znaků současně. Odůvodnění rozhodnutí o přestupku pak musí směřovat k naplnění obou částí této definice, je tedy třeba vždy popsat, o jaké zákonem protiprávní jednání jde, zároveň musí být zřetelně uvedeno, proč jde o jednání společensky škodlivé.
36. Dle názoru žalobce nebyla naplněna formální stránka přestupku, konkrétně že nedošlo k subsumpci skutku pod konkrétní skutkovou podstatu. Žalobce však fakticky sporoval pouze posouzení přestupků podle § 47 odst. 1 písm. e) (nikoliv tedy i přestupky dle § 47, resp. 48 odst. 3 písm. b) celního zákona), když argumentoval, že mu z žádného právního

předpisu nevyplývá povinnost uchovávat informace o hodnotě CEV dovezeného zboží. Žalobce ani netvrdil, že by údaje o hodnotě CEV uchovával, sporoval pouze, zda povinnost uchovávat údaje o hodnotě CEV dovezeného zboží vůbec měl. Soud se proto zabýval otázkou, zda bylo povinností žalobce uchovávat údaje o hodnotě CEV dovezeného zboží.

37. Ustanovení § 10 celního zákona navazuje na článek 15 celního kodexu, jenž upravuje povinnost uchovávání a poskytování dokladů a informací celním orgánům jakožto jednu ze základních povinností subjektů, které se podílejí na vyřizování celních formalit a na celních kontrolách. Celní orgány jsou nadány pravomocí provádět celní kontroly, a to i dodatečně poté, co byly celní formality již splněny, například kontrolu po propuštění zboží. Hlavním cílem následných kontrol prováděných celními orgány leckdy i s větším časovým odstupem po uskutečnění celní operace je nejen přesvědčit se o správnosti a úplnosti údajů deklarovaných hospodářskými subjekty v rámci celního řízení, ale především přezkoumat, zda clo, příp. daně či jiné poplatky spravované celními orgány v souvislosti s dovozem zboží byly odvedeny ve správné výši. Ke splnění tohoto cíle směřuje i povinnost uložená všem subjektům zapojeným do vyřizování celních formalit nebo jinak se podílejících na celních kontrolách, a to povinnost uchovávat informace a doklady po určenou dobu.
38. Uvedené ustanovení § 10 celního zákona je dle názoru soudu třeba vykládat tak, že povinnost uchovávat informace a doklady směřuje k tomu, aby bylo možno účelně provést celní kontrolu, a proto se vztahuje na všechny doklady a informace, které jsou nezbytné ke splnění příslušné celní formality a které umožní celním orgánům provést kontrolu toho, zda subjekt splnil zákonem předpokládané povinnosti v souvislosti s dovozem, vývozem nebo tranzitem a zda byly správně aplikovány celní předpisy, včetně stanovení cel, daní a poplatků. Jak vyplývá z článku 48 celního kodexu, po propuštění zboží mohou celní orgány mimo jiné za účelem celních kontrol ověřovat správnost a úplnost informací uvedených v celním prohlášení, pravost, správnost a platnost veškerých podkladů a provádět kontrolu účetnictví deklaranta a jiných záznamů vztahujících se k operacím s daným zbožím nebo k předešlým nebo následným obchodním operacím s tímž zbožím. Předmětem kontroly ze strany celních orgánů mohou být všechny údaje, které je dotýčný povinen uvádět v celních prohlášeních nebo v oznámeních uvedených v článku 48 celního kodexu, a proto musí povinné osoby uchovávat všechny informace a doklady k jejich ověření. Zejména se jedná o informace a doklady vztahující se ke zboží, které odůvodňují sazební zařazení a určení celní sazby. Jak žalobce poukazoval, dle rozsudku SDEU C-378/87 Top Hit Holzvertrieb je povinností deklaranta poskytnout jakýkoli užitečný údaj týkající se především vlastností a účelu použití zboží, aby pomohl zboží správně sazebně zařadit.
39. Soud proto nemá pochybnosti o tom, že povinnost uchovávat informace dle § 10 celního zákona dopadá i na v tomto řízení sporné údaje o hodnotě CEV dovezeného zboží. Hodnota CEV totiž určuje, zda bude zboží přiřazen kód 7304 29 10 20 nebo 7304 29 10 80. V případě dovezeného zboží je proto údaj o jeho hodnotě CEV rozhodující pro určení kódu Elektronického integrovaného celního sazebníku TARIC a odvíjí se od něj sazební zařazení a určení celní sazby, přičemž bez informace o hodnotě CEV dovezeného zboží není příslušný kód vůbec možné určit. Zároveň je soud přesvědčen, že povinnost

uchovávat informace dle § 10 celního zákona tíží žalobce, protože právě žalobce se jako nepřímý zástupce bezpochyby podílel na vyřizování celních formalit a dle článku 15 odstavce 2 celního kodexu je odpovědný za správnost a úplnost údajů deklarovaných v celních prohlášeních. Z napadeného rozhodnutí ani nevyplývá, že by žalobci bylo nějak dáváno za vinu vydání kontrolních dokladů Ministerstvem průmyslu a obchodu, jak tvrdil.

40. Poukazy žalobce na to, že jednal na základě příkazní smlouvy a výslovných pokynů ze strany dovozců, nemá na vznik odpovědnosti žalobce za přestupek žádný dopad. Je na žalobci, aby své smluvní závazky přizpůsobil tomu, aby byly souladné s povinnostmi, které žalobci vyplývají ze zákona, a nebyly na překážku jejich plnění. Bez významu pro odpovědnost žalobce je rovněž to, zda byl v souvislosti s přestupky žalobce potrestán i někdo jiný, zejména dovozce, přičemž v tomto ohledu soud poukazuje na shodné závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 29. 1. 2015 č.j. 8 Afs 25/2012-351: *„Především soud zdůrazňuje, že posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání má čistě veřejnoprávní povahu a odehrává se výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (...). Je-li totiž určitému subjektu uložena pokuta v souladu se zákonem, opomenutí postihu jiného mu není ku prospěchu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2013, čj. 2 Afs 50/2012 – 241). Obdobně v rozsudku čj. 5 Afs 7/2011 – 619 Nejvyšší správní soud uzavřel, že „nezahájení správního řízení s jinými soutěžiteli nemůže být taktéž skutečností, které by se mohli stěžovatelé dovolávat ve svůj prospěch. Předmětem posouzení v projednávané věci není chování jiných soutěžitelů. Případné protiprávní chování jiných subjektů je pro posouzení zákonnosti rozkladového rozhodnutí irelevantní.“*
41. Soud proto shrnuje, že námitka žalobce týkající se formální stránky přestupku není důvodná.
42. Žalobce sporoval také naplnění materiální stránky přestupku, s tím, že nebyla dostatečně posouzena jeho škodlivost.
43. Společenská škodlivost představuje materiální korektiv, který má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku ultima ratio a přikazuje stíhat jen takové činy, které nad rámec prostého naplnění zákonem definované skutkové podstaty budou obohaceny o další kvalitativní rozměr. Samo naplnění znaků skutkové podstaty přestupku nebude přestupkem tehdy, pokud v konkrétním případě nebude naplněna společenská škodlivost činu. Ta bude dána jen tehdy, pokud bude porušen nebo alespoň ohrožen nějaký společenský zájem. V opačném případě by využití represe v rámci správního práva bylo v rozporu s účelem a funkcí správního trestání (viz též rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019 sp. zn. 3 As 32/2018). Judikatura Nejvyššího správního soudu se staví k užití materiálního korektivu spíše zdrženlivě s tím, že formální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být

označeno za přestupek (viz rozsudek NSS ze dne 20. 4. 2020 sp. zn. 2 As 332/2018 či ze dne 12. 2. 2015 sp. zn. 3 As 92/2014).

44. K naplnění materiální stránky přestupku Nejvyšší správní soud (rozsudek ze dne 9. 4. 2015 sp. zn. 7 As 63/2015) dále dodal: „*Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění.*“
45. V obecné rovině lze přitakat žalobci, že společenská škodlivost je nutnou podmínkou k tomu, aby vůbec bylo lze jednání žalobce posoudit jako přestupek. Soud však nesdílí názor žalobce, že by v posuzovaném případě společenská škodlivost absentovala. Společenskou škodlivost jakožto porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem soud spatřuje v tom, že jednáním žalobce bylo znemožněno řádné a správné provedení celních formalit, což mělo za následek únik na clo, a zároveň z důvodu, že žalobce neuchovával informace v souladu se svou zákonnou povinností, bylo toto pochybení pouze stěží odhalitelné. O významném snížení společenské škodlivosti v žalobcově konkrétním případě nesvědčí žádná ze zjištěných okolností, a to tím spíš, že se nejedná pouze o pochybení formální, ale naopak mělo jednání žalobce i dopad do majetkové sféry, spočívající v tom, že původně nebylo clo vyměřeno. Nelze přisvědčit ani tvrzení žalobce, že se celní orgány otázce společenské škodlivosti jeho jednání nevěnovaly vůbec. Je sice pravdou, že žalovaný naplnění materiální stránky přestupku nijak podrobně v napadeném rozhodnutí nerozebírá, nicméně s ohledem na to, že v podaném odvolání žalobce takové námitky vůbec nenadnesl, a žalovaný zjevně přestupek žalobce neshledal nijak vybočujícím z běžné míry škodlivosti, kterou se přestupky tohoto druhu vyznačující a smyslem napadeného rozhodnutí je především reagovat na odvolací námitky, lze takové odůvodnění napadeného rozhodnutí akceptovat. V prvostupňovém rozhodnutí je společenská škodlivost přestupku hodnocena na stranách 75-76. Shora uvedená východiska se zcela uplatní i na správní delikt žalobce ze dne 20. 2. 2017, na který se sice dle § 112 odst. 1 přestupkového zákona hledí jako na přestupek, avšak odpovědnost za něj má být posuzována dle předchozí právní úpravy, leda by to bylo pro pachatele příznivější.
46. Soud proto neshledává důvodným ani žalobní bod týkající se materiální stránky přestupku.
47. V průběhu řízení nebyla dle mínění žalobce zachována totožnost skutku posouzeného jako přestupek podle § 47 odst. 3 písm. b) celního zákona.
48. Ze správního spisu soud zjistil, že ve výroku příkazu ze dne 30. 12. 2020 č.j. 29560-2/2020-650000-12 a shodně ve výroku příkazu ze dne 22. 10. 2020 č.j. 24931-2/2020-650000-12 byl žalobce seznán vinným ze spáchání přestupků spočívajících v tom, že „v okamžiku podání tohoto celního prohlášení neměl ve vlastnictví a k dispozici celním orgánům podklady nezbytné ke správnému sazebnímu zařazení v něm/nich deklarovaného zboží“.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

V prvostupňovém rozhodnutí byl skutek specifikován tak, že žalobce „nedokázal předložit podklady nezbytné ke správnému sazebnímu zařazení zboží deklarovaného v předmětných celních prohlášeních“.

49. Problematiku totožnosti skutku a její vztah k popisu skutku výstižně shrnul Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 9. 11. 2016 č.j. 1 As 46/2016-24:

50. *„Pro posouzení totožnosti skutku je třeba rozlišit mezi pojmy „skutek“ a „popis skutku“, jak jsou vnímány v kontextu správního trestání i trestního práva, jehož zásady jsou přiměřeně použitelné i pro správní trestání. „Skutek“ je to, co se ve vnějším světě objektivně stalo. Jedná se o určitou událost vyvolanou jednáním (konáním či opomenutím) člověka. Naproti tomu „popis skutku“ je jen jeho slovním vyjádřením, které zahrnuje popis těch jednání či skutkových okolností, které lze podřadit formálním znakům přestupku či správního deliktu uvedeným v zákoně. Popis skutku je nezbytnou náležitostí příslušného rozhodnutí a musí obsahovat skutkové okolnosti, které jsou právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty přestupku či správního deliktu, který je předmětem řízení. Jinými slovy, musí se jednat alespoň o natolik podrobný popis, aby byly naplněny požadavky jednoznačné identifikace skutku a srozumitelnosti tak, aby v popisu skutku byly uvedeny veškeré jeho zákonné znaky příslušné skutkové podstaty, a aby již z výroku napadeného rozhodnutí vyplývalo, jakým jednáním byl předmětný delikt spáchán (viz např. rozsudky ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 As 7/2009 – 66, č. 1975/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 8 Afs 17/2012 – 375, č. 2822/2013 Sb. NSS; obdobně srov. Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 220).*

51. *Správní orgán vede správní řízení právě ohledně samotného skutku, nikoli popisu skutku. (viz rozsudek č. j. 8 Afs 17/2012 – 375, odst. 168, obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2007, sp. zn. 7 Tdo 1480/2006, č. 2/2008 Sb. NS). Podstatu skutku lze spatřovat především v jednání a v následku, který jím byl způsoben. Totožnost skutku bude proto zachována, bude-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku, případně jsou-li jednání nebo následek (případně obojí) shodné alespoň částečně, za předpokladu, že bude dána shoda v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace. Totožnost skutku nenarušují změny v jednotlivých okolnostech, které individualizují skutek (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1480/2006, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02, U 21/27 SbNU 261).*

52. *Povinnost zachovat totožnost skutku neznamená, že správní orgán musí rozhodnout na základě totožného popisu skutku, který byl uveden v oznámení o zahájení řízení. Řízení slouží právě k tomu, aby konkrétní okolnosti charakterizující daný skutek byly zjištěny a ověřeny. Některé okolnosti tak mohou být oproti oznámení o zahájení řízení přidány, jiné naopak odpadnou, ukáže-li se, že jsou pro následek irelevantní. Toto upřesnění nenarušuje totožnost skutku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 1. 2001, sp. zn. 3 Tz 279/2000).“*

53. *Dle názoru soudu byla totožnost skutku v průběhu řízení zachována. Totožnost následku, spočívající v konkrétním porušení zájmu na řádném provedení celních formalit a výběru cla a jejich následné kontrole způsobené tím, že žalobce neuchovával potřebné informace, nedoznala v průběhu řízení žádných změn. Soud shledává i totožnost jednání,*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

kteřé spočívalo v tom, že žalobce neměl ve své dispozici údaje o hodnotě CEV dovezeného zboží. Význam věty, že žalobce „nedokázal předložit doklady“ lze sice chápat jako širší, tj. dle svého jazykového významu zahrnující i případy, kdy by žalobce k dispozici doklady měl, ale pouze by je nepředložil, na rozdíl od formulace „neměl ve vlastnictví a k dispozici celním orgánům“, která dle názoru soudu výstižněji odpovídá zákonné definici přestupku dle § 47 odst. 3 písm. b), to však na zachování totožnosti jednání žalobce nemá vliv, protože obě jednání jsou bezpochyby v podstatných okolnostech shodná, jedná se jenom o změnu v popisu skutku.

54. Soud proto nepovažuje za důvodnou ani tuto žalobní námitku.

55. Žalobce namítal, že žalovaný nepřihlédl k polehčující okolnosti představované omylem žalobce, ve který byl uveden dovozci.

56. Soud přisvědčuje žalobci, že § 39 přestupkového zákona obsahuje výčet polehčujících okolností, ke kterým je správní orgán povinen přihlédnout, jež je pouze demonstrativní. Polehčující okolnosti se mohou vztahovat v zásadě k jakémukoliv představitelnému aspektu spáchaného přestupku. Rozhodující orgán proto v odůvodněných případech přihlédně i k okolnostem jiným, mají-li vliv na posouzení celkové závažnosti přestupku. Správní orgán musí zhodnotit všechny relevantní okolnosti posuzovaného skutku, avšak není povinen se vyjadřovat ke všem okolnostem uvedeným v zákoně, nejsou-li v konkrétním případě dány. Není proto třeba, aby správní orgány vyčerpávajícím způsobem zkoumaly naplnění každého z nich (nebo jakéhokoliv myslitelného kritéria nad rámec výslovného demonstrativního výčtu).

57. Pokud jde o argumentaci žalobce týkající se jím tvrzeného omylu, v který jej měli uvést dovozci, soud konstatuje, že omyl přímo souvisí se subjektivní stránkou přestupku, proto je institut omylu vymezen pouze v části týkající se odpovědnosti fyzické osoby za přestupek, a nevztahuje se tak na případy odpovědnosti právnické a podnikající fyzické osoby za přestupek, jež je konstruována jako odpovědnost objektivní. Pachatel se zpravidla odpovědnosti může pouze zprostit, pokud je naplněn některý ze zákonem stanovených liberačních důvodů, což však se zaviněním bezprostředně nesouvisí.

58. Dle názoru soudu by však případný omyl pachatele přestupku mohl představovat v § 39 přestupkového zákona nevyjmenovanou polehčující okolnost (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2018 č.j. 9 As 165/2017-45). Celní úřad uvedl, že polehčující okolnosti na straně žalobce neshledal, je tedy zjevné, že ani tvrzený omyl žalobce nebyl posouzen jako polehčující okolnost, s čímž se žalovaný v napadeném rozhodnutí ztotožnil. Naopak, z napadeného rozhodnutí vyplývá (zejména strana 10 a 11), že skutečnost, že žalobce vznik omylu vůbec umožnil, je nahlížena negativně, ačkoliv nebyla výslovně hodnocena jako přítěžující okolnost, což odpovídá také odvolací argumentaci žalobce, který jen krátce zmínil, že byl uveden v omyl. Takové odůvodnění dle názoru soudu odpovídá judikатурním požadavkům na odůvodnění rozhodnutí o přestupku, že: „*správní orgány v řízení o přestupku nejsou povinny přítěžující a polehčující okolnosti důsledně odlišit, nýbrž postačí, když přezkoumatelným způsobem popíší, ke kterým skutečnostem při ukládání výše sankce přihlédly a ke kterým, i přes námitku žalobce, nikoliv* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2017, č. j. 7 As 332/2016-44, rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 301/2016-36 či rozsudek ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 297/2017-34)“ (rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 As 284/2018-32). Se zohledněním závěrů správních soudů, že úkolem odvolacího orgánu je zejména reagovat na odvolací námitky a je přípustné, aby odvolací orgán argumentaci prvostupňového orgánu pouze doplnil, protože rozhodnutí obou stupňů tvoří jeden celek (viz rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2014 č.j. 6 As 161/2013-25) je soud toho názoru, že žalobci se dostalo od celních orgánů vysvětlení, jaké okolnosti přestupku byly při úvaze o adekvátní sankci zohledněny, přičemž z hlediska svého rozsahu a podrobnosti odůvodnění zohledněných okolností přestupků ob stojí a soud se s ním ztotožňuje.

59. Žalobní bod týkající se zohlednění polehčující okolnosti proto není důvodný.

60. Soud nesdílí náhled žalobce, že napadené rozhodnutí je zmatečné a nesrozumitelné. Žalobcem poukazovaná argumentace žalovaného ohledně statusu oprávněného hospodářského subjektu není nijak rozporná se zbytkem odůvodnění napadeného rozhodnutí a slouží ke zdůraznění závažnosti přestupků žalobce, přičemž posouzení závažnosti je obligatorním hlediskem, které musely celní orgány zohlednit. Na srozumitelnosti napadenému rozhodnutí neubírá ani odkaz na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 16/03 ze dne 23. 6. 2003, které vyjadřuje jednu ze základních tezí stanovení výše sankce, kterou je její individuálně i generálně preventivní účinek.

61. Ani tato žalobní námitka proto není důvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

62. Na základě všech shora uvedených skutečností soud neshledal důvodným žádný z předestřených žalobních bodů, ani neshledal žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a pro kterou by bylo třeba napadené rozhodnutí zrušit, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

63. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Právo na náhradu nákladů proto nemá ani jeden z nich.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. prosince 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.